

ULV I NORGE PR. 15. FEBRUAR 2014

FORELØPIGE KONKLUSJONER FOR VINTEREN 2013/2014

RAPPORT 4

Bakgrunnen for denne statusrapporten om ulv i Norge er pågående og mangeårige felles svensk-norske bestandsregistreringer av ulv i vinterhalvåret. Resultatene er foreløpige og gir et sammendrag over det som til nå er dokumentert og kartlagt om ulvens status i Norge hittil i vinter (2013-2014). Omfattende sporinger av ulv på snø og DNA-analyser gjennomføres for å kartlegge overlevelse og skille ulike individer fra hverandre. Stadig mer komplette oversikter vil bli offentliggjort i månedsvise statusrapporter utover vinteren.

Mer detaljer om bakgrunn og metodikk som brukes i registreringene av ulv finnes i den offisielle sluttrapporten fra forrige vinter: Wabakken m.fl. 2013. Ulv i Skandinavia og Finland – sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2012-2013. Høgskolen i Hedmark. Oppdragsrapport 5. 34 s. Denne og andre årlig publiserte statusrapporter fra perioden 1998-2013 er tilgjengelige på hjemmesidene til Rovdata (<http://www.rovdata.no>), Høgskolen i Hedmark (www.hihm.no), Det Skandinaviske Ulveforskningsprosjektet - SKANDULV (<http://skandulv.nina.no>) og Viltskadecenter (SLU) (www.viltskadecenter.se).

Antall og utbredelse

Kartlegging av antall ulver i Skandinavia foregår hver vinter i perioden 1. oktober – 28. februar. Mulige valpekull fra i fjor kan også bli kartlagt til utgangen av mars. Foreløpig i vinter (2013-14) er det for perioden 1. oktober-15. februar påvist 52-62 ulver i Norge, hvorav 32-37 dyr er bekreftet kun på norsk side av riksgrensen (Tabell 1).

I fylker utenfor forvaltningsområdet for ulv (norsk ulvesone) er det så langt påvist 4-5 ulver i Aust-Agder og Telemark (alle hanner, hvorav 2 skutt) og 1-3 ulver i Oppland og Buskerud (Tabell 1). Eventuelt er ulv sporet i Oppland og Buskerud identisk med ulv påvist i andre fylker utenfor ulvesonen. Videre sporing og DNA-analyser vil avklare mer om dette.

Særlig i Akershus og Østfold fylker, som omfatter store deler av ulvesonen, har snøforholdene vært spesielt dårlige i vinter og mer sporleting, sporing og DNA-innsamling er påkrevet før det kan konkluderes med status om ulv i disse fylker.

Valpekull av ulv i 2013

Hittil er det påvist to valpekull i revir med helnorsk tilhold og fullstendig innenfor ulvesonen. Det ene gjelder et valpekull som er født i Østmarka ved Oslo. Det andre gjelder en familiegruppe på tre ulver i Letjennareviret, nordøst i Elverum kommune, der det foreløpig kun er påvist én valp sammen med foreldrepåret. Dessuten er det bekreftet en stor ulveflokk på minst ni individer i det helnorske Julussareviret, der yngling i 2013 også er dokumentert. Julussaflokken er i vinter sporet både innenfor og utenfor ulvesonen, men om ulvereviret er mest innenfor eller utenfor ulvesonen er uavklart (Figur 1, Tabell 1).

I tillegg til ynglingene i 2013 påvist i helnorske revir er det også dokumentert valper i tre revir på tvers av riksgrensen. Alle disse grenserevirene berører ulvesonen. Dette gjelder Slettås, Rotna og Hørsjø (Figur 1, Tabell 1).

I Rotnareviret har tisper hatt GPS-halsband tre år på rad og det er veldokumentert at den største delen av reviret ligger på norsk side. I Slettåsreviret ble det tidlig på sommeren dokumentert et kull på kun én valp, etter at den flerårige ynglende tisper i mangel på sin tidligere partner hadde parett seg med en av sine sønner (født i 2011). Slettåsreviret har tidligere vært klassifisert som et helnorsk revir, men det er nå dokumentert at dette reviret også omfatter de nordvestligste delene av Värmlands län i Sverige. Med andre ord er Slettåsreviret et grenserevir, noe det eventuelt også kan ha vært i tidligere år uten at det den gang lot seg dokumentere.

Meld fra om ulv eller ulvespor – særlig viktig i Østmarka og Aurskog-Høland-traktene

Vinterens sporingssesong for kartlegging av ulv i Norge fortsetter. Alle meldinger om spor eller observasjoner av ulv mottas med stor takk. Dette gjelder spesielt der det er mistanke om at ulv kan ha ynglet i fjor. Vi er spesielt takknemlige for å motta spormeldinger raskt fra Aurskogreviret øst i Akershus (Aurskog-Høland, Nes) og sør i Hedmark (Sør-Odal, Eidskog). Likeledes er vi svært takknemlige for alle meldinger om ulvespor fra Østmarka som kan bidra til å fastslå hvor mange dyr det er i flokken der. Mildvær med manglende sporsnø før jul og deretter lite oppholdsvær med stadig snø- og regnvær og utrygg is på vannene har foreløpig gjort det vanskelig å klarlegge antall ulver i Østmarkaflokken.

Tabell 1. Ulv med helnorsk tilhold (32-37), foreløpig usikker geografisk tilhold i forhold til riksgrensen (2-4) eller med tilhold både i Norge og Sverige (18-21), foreløpig dokumentert i Norge pr. 15. februar 2014, for vinteren 2013-2014 (oktober-februar).

REVIR / Område	LAND	Fylke/Län	Sosial status 2013-2014	Kull født i 2013	Antall ulver Foreløpig pr 15.02.2014
Julussa	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	9-10
Letjenna	N	Hedmark	Familiegruppe	Ja	3
Østmarka	N	Akershus	Familiegruppe	Ja	5-6
Slettås	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	5-6
Rotna	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	5-7
Hørsjø	N/S	Hedmark/Värmland	Familiegruppe	Ja	5
Sølen	N	Hedmark	Revirmark. par	Nei	2 ¹
Kynna	N	Hedmark	Revirmark. par	Nei?	2
Aurskog	N	Akershus	Revirmark. par	?	2
Drevfjället	S/N?	Dalarna/Hedmark?	Revirmark. par	Nei	0-2
Gräsmark	S/N	Värmland/Hedmark	Revirmark. par	?	2
Dals Ed-Halden	N/S?	Østfold/V.Götaland?	Revirmark. par	Nei?	2
Juvberget	S/N	Värmland/Hedmark	Stasjonær	Nei	1
Rømskog	N	Østfold	Stasjonær?	Nei?	1
Åmli-Froland	N	Aust-Agder	Stasjonær	Nei	1
Brydalen, Tynset	N	Hedmark	Ikke-stasjonær?	Nei	1 ²
Koppang-Mistra-Snerta	N	Hedmark	Ikke-stasjonær?	Nei	1
Ringebu	N	Oppland	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Etnedal	N	Oppland	Ikke-stasjonær?	Nei	1
Nord-Odal	N	Hedmark	Ikke-stasjonær	Nei	1 ³
Vinje	N	Telemark	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Lier	N	Buskerud	Ikke-stasjonær?	Nei	0-1
Skien	N	Telemark	Ikke-stasjonær?	Nei	1
Vegårshei	N	Aust-Agder	Ikke-stasjonær?	Nei	1 ⁴
Froland-Åmli	N	Aust-Agder	Ikke-stasjonær?	Nei	1 ⁵
Totalt (inkl. 6 døde)					52-62

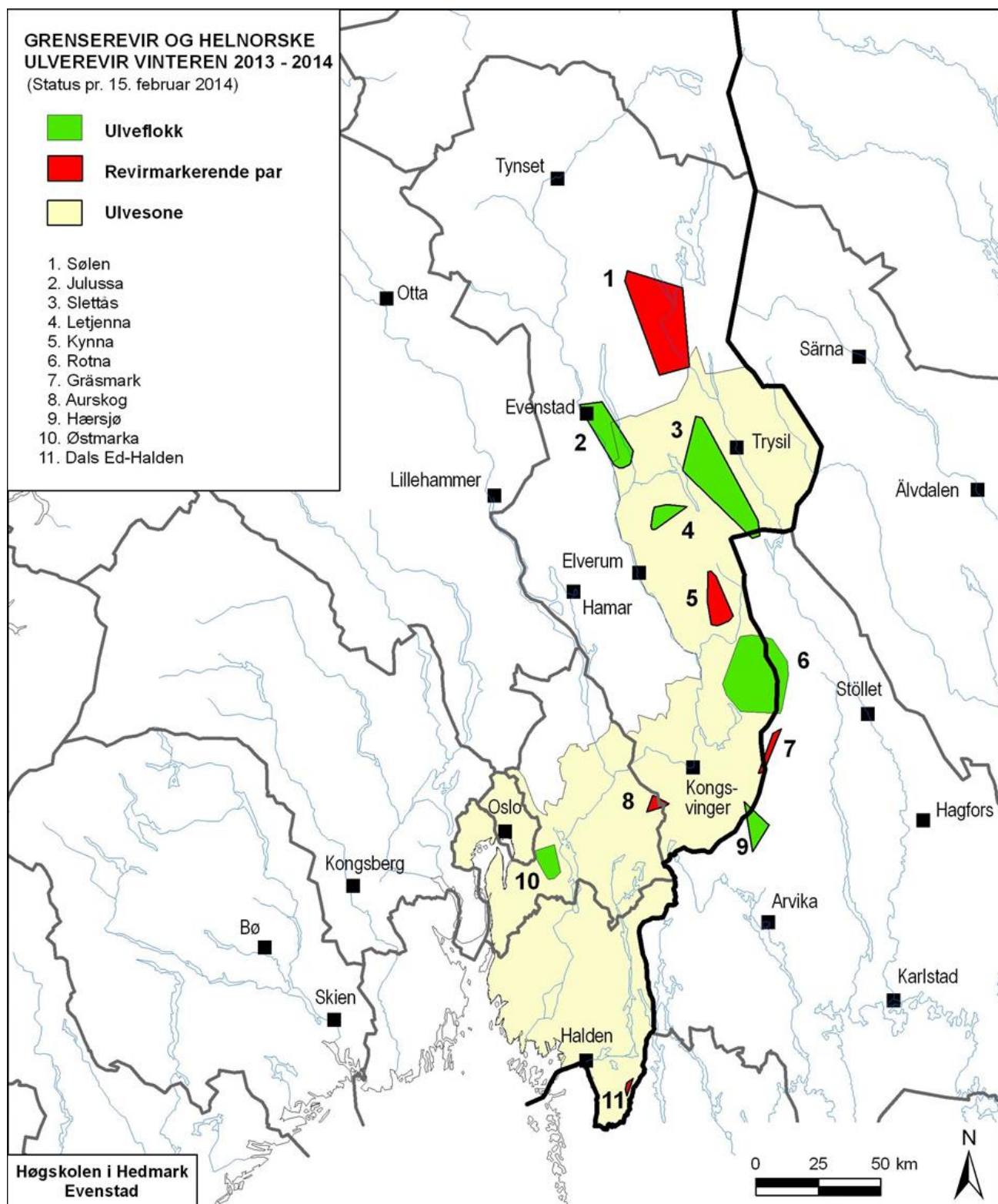
¹⁾ En tisper og en hannulv avlivet ved skadefelling av SNO, henholdsvis 5. og 8. februar 2014.

²⁾ Hannulv avlivet ved lisensjakt i Spekehogget 5. november 2013.

³⁾ Hannulv avlivet ved lisensjakt 27. januar 2014

⁴⁾ Hannulv avlivet ved lisensjakt 6. november 2013

⁵⁾ Hannulv avlivet ved lisensjakt i Iveland kommune 3. februar 2014

Figur 1. Utbredelse av seks helnorske ulverevir og fem svensk-norske revir vinteren 2013-2014. De foreløpige revirgrensene pr. 15. februar 2014 er kartlagt ved sporing av ulv på snø, DNA-analyser og GPS-posisjoner fra radiomerkede ulver i ett revir (Rotna). Ulvesonen er også vist.

Med vennlig hilsen

Petter Wabakken
Prosjektleder
Høgskolen i Hedmark
Institutt for skog- og utmarksfag Evenstad
Postboks 400, 2418 Elverum
Telefon: (+47) 97044518
Faks: (+47) 62430851
E-mail: petter.wabakken@hihm.no

Erling Maartmann
Feltkoordinator
Høgskolen i Hedmark
Institutt for skog- og utmarksfag Evenstad
Postboks 400, 2418 Elverum
Telefon: (+47) 48112070
Faks: (+47) 62430851
erling.maartmann@hihm.no

Thomas H. Strømseth
Feltkoordinator
Høgskolen i Hedmark
Institutt for skog- og utmarksfag Evenstad
Postboks 400, 2418 Elverum
Telefon: (+47) 95972050
Faks: (+47) 62430851
E-mail: thomas.stromseth@hihm.no